

ATENEU BARCELONÈS

MEMÒRIES

DELS EXERCICIS

1927 a 1928 - 1928 a 1929

1929 a 1930 - 1930 a 1931

B A R C E L O N A

MEMÒRIES

DELS EXERCICIS

1927 a 1928 - 1928 a 1929 - 1929 a 1930 - 1930 a 1931

EXERCICI 1927 a 1928 (*)

Durant l'exercici de 1927 a 1928 l'activitat cultural de l'Ateneu Barcelonès ha estat bastant intensa.

A més de la sessió inaugural, en la qual el President Jaume Massó Torrents evocà graciosament els records d'una penya antiga del nostre Ateneu, s'han donat unes cinquanta conferències, totes molt interessants i algunes de veritable importància. Entre aquestes cal esmentar les de Maria Luz Morales sobre Gustavo Adolfo Bécquer, Alexandre Galí sobre experiments de la llengua i la intelligència dels infants en el País de Galles, Josep M.ª Junoy sobre modernitat i avantguardisme, Pere Coromines sobre renovació dels estudis carlins, Josep M.ª Capdevila sobre el sentit de la realitat, Ferran Valls Taberner sobre els elements fonamentals del dret català antic, Josep Xirau sobre el que ha d'ésser la Universitat...

També cal esmentar les celebrades pel «Teatre dels Poetes», en les quals els poetes d'avui estudiaren els

(*) Memòria llegida en la sessió inaugural del curs acadèmic, celebrada el 14 de desembre de 1927.

d'ahir, Manuel de Cabanyes, Pau Piferrer, Manuel Milà i Fontanals, Pere d'Alcàntara, Marian Aguiló, Anicet de Pagès, Josep Yxart, Joaquim M.ª Bartrina, Ferran Maristany, Miquel dels Sants Oliver, evocant les obres i les vides d'aquests il·lustres patricis, molts dels quals, com tots vosaltres sabeu, han deixat en aquesta casa un etern record.

Anotem igualment la vetllada en memòria d'Ibsen amb motiu del centenari de la seva naixença, en la qual parlaren Adrià Gual i Pere Coromines, i els dos recitals de cançons per Maria Teresa Borràs i Paquita Gibert.

Durant aquest exercici la biblioteca de l'Ateneu s'ha augmentat en 1.256 volums, 670 dels quals ingresaren per compra i 586 per donatiu. En nom de l'Ateneu regracio a tots els donants, i confio que aquesta bona habitud anirà progressant de dia en dia.

Actualment la biblioteca de l'Ateneu es compon d'uns 90.000 volums, molts d'ells de veritable vàlua, i pot dir-se que, com a privada, és una de les més importants d'Europa.

Els llibres demanats han estat, aproximadament, 1.500 per a llegir a domicili, i 36.000 en el propi Ateneu.

Es reben 74 diaris i 303 revistes i publicacions, o sigui un conjunt de 377 periòdics. Això demostra la importància de les nostres sales de lectura, que són les més ben proveïdes de tot Barcelona.

Prosseguint, com sempre, les obres de renovació i millorament del nostre estatge social, durant aquest exercici s'ha perfeccionat la instal·lació elèctrica de la biblioteca i sales de lectura, d'acord amb les més modernes exigències tècniques, havent-se fet totes aquelles obres de conservació i petites reformes que s'han cregut necessàries per a la major comoditat dels socis.

El primer de juliol de 1927 l'Ateneu comptava 1.147 socis residents i 28 transeünts. El 30 de juny de 1928,

1.063 residents i 22 transeünts. Resulta, doncs, que durant l'exercici en qüestió els socis residents han disminuït de 84, i els transeünts de 6. Això és de doldre, però cal no oblidar que el que succeeix a l'Ateneu succeeix també a quasi tots els clubs i societats del món. La Junta Directiva estudia aquest problema amb la detenció deguda, sobretot perquè té en compte que cada dia és més reduït el nombre dels socis joves, que innegablement, i com és natural, són els que donen vida i empenta a entitats com la nostra. Actualment el nombre de socis és sensiblement igual al de l'any 1917.

Abans, com ja sabeu, l'Estat i l'Ajuntament subvencionaven anualment l'Ateneu, entre tots dos, amb 35.000 pessetes. Les subvencions ens foren retirades, i això, com és consegüent, ocasionà un gran trasbals en la situació econòmica de l'Ateneu. S'adoptaren, però, tot seguit mesures una mica enèrgiques, i l'Ateneu pogué viure sense aquelles subvencions. Aquell trasbals produí un dèficit en la nostra comptabilitat, dèficit que, gràcies a un bon ordre i a una forta disciplina econòmica, s'ha pogut anar eixugant d'any en any. En començar l'exercici de què tractem, aquest dèficit o ròssec era de pessetes 20.233'16. En finir-lo, de pessetes 7.676'29. Resulta, doncs, que durant aquest any ha disminuït de pessetes 12.556'87, ço que vol dir que si l'any hagués començat sense ròssec, hauria acabat amb un superàvit de 12.556'87 pessetes, malgrat haver invertit 2.000 pessetes en una amortització extraordinària de deu bons de reforma de la primera sèrie. La Junta confia que, si no se'ns presenta cap destorb, aquest dèficit quedarà completament liquidat, si no en l'actual exercici, en el prop-
vinent.

L'inventari de l'Ateneu, el 30 de juny de 1928, segons comprovants que obren a Secretaria a disposició dels socis, és el següent :

A C T I U		<u>Pessetes</u>
Edifici, mobiliari i biblioteca	1.822.504'59	
Banc d'Espanya	225'24	
Banca Marsans	7.658'85	
Garriga Nogués	2.242'05	
Banc de Catalunya	5.326'52	
Caixa	4.154'28	
Quotes en cartera	6.000'50	
Liquidació d'aquest exercici	7.676'29	
	<u>1.855.788'32</u>	

P A S S I U		<u>Pessetes</u>
Capital que representa	1.195.120'14	
Obligacions hipotecàries	376.000'00	
Bons de reforma 1. ^a sèrie	166.200'00	
Bons de reforma 2. ^a sèrie	80.000'00	
Contracte barberia	5.700'00	
Impostos i contribucions	3.410'28	
Interessos i amortitzacions	19.953'75	
Comptes creditors	9.177'85	
Fons benèfic	226'30	
	<u>1.855.788'32</u>	

Finalment, seguint la pietosa habitud de tots els anys, dedicarem uns mots de bona recordança als socis morts durant l'exercici, que són els següents :

Joan Almirall i Forasté, Enric Colom i Cardany, Joan Comas Alba, Eusebi Coromines, Ignasi Crespo, Cristòfor de Domènec, Eduard Ferrés, Rupert Garcia Nogués, Lluís A. Henry, Jordi Magda, Virgili Martín Mora, Joan Morera Pujol, Valentí Noguera, Josep Pujol, Àngel Ruiz i Pablo, Albert Rusiñol, Josep Samsó, Manuel Serés i Pere Zaragoza.

Tinguem una ferma gratitud als que, com Eusebi Coromines, Ignasi Crespo, Àngel Ruiz i Pablo i Albert Rusiñol tant treballaren en pro de la nostra cul-

tura; com també als que, com Cristòfor de Domènec i Eduard Ferrés, tant feren i encara haurien fet si la mort, malauradament, no els hagués arribat en plena joventut; i tinguem per a tots un afectuós i perdurable record.

MANUEL ALFONSO

EXERCICI 1928 a 1929 (*)

La vida cultural de l'Ateneu Barcelonès durant l'exercici de 1928 a 1929 s'ha desenvolupat normalment. A part la sessió inaugural de curs — que va resultar un esdeveniment literari gràcies al parlament presidencial d'en Pere Coromines sobre «L'Esperit de Finesa»—, s'han celebrat trenta-cinc sessions públiques entre conferències, lectures i vetllades d'art, totes elles força interessants, especialment les conferències del cicle filosòfic a càrrec dels senyors Jaume Serra Hunter, Josep Farran i Mayoral, Joaquim Xirau, Ramon Roquer Vilarrasa, Francesc Mirabent, Tomàs Carreras Artau i August Pi i Sunyer, que tingueren un doble èxit, cultural i social, i palesaren l'altura a què han arribat avui dia els estudis filosòfics a Catalunya. Les sales de l'Ateneu no tingueren prou capacitat pel nombrosíssim públic que hi acudí. La Junta Directiva, percatada de la importància real i positiva de les dites conferències, es proposa publicar-les en un volum.

De les vint-i-vuit vetllades restants, quatre foren organitzades pel «Teatre dels Poetes» i dedicades a Ignasi Iglésies, Miquel Costa i Llobera, Teodor Llorente i Joan Alcover. Parlaren Pere Coromines, Josep M.² de Sagarra, Miquel Duran i Tortajada i Joan Estelrich.

(*) Memòria llegida en la sessió inaugural del curs acadèmic, celebrada el 30 d'octubre de 1928.

Han donat conferències els senyors Antoni Danés, Antoni Rovira i Virgili, Pere Hors, Pau Vila, Alfons Maseras, Ricard Baroja, Jean Plattard, Henri Butty, Alexandre Moret, Karl Wossler, Antoine Meillet, Ernest Bovet, etc.

També han honrat la nostra tribuna la senyora Rafaela Ferro i la senyoreta Maria Carratalà. Aquella parlà de la seva terra sevillana, aquesta de les composicions del nostre consoci Jaume Pahissa, i la hi prestaren llur concurs les conegudes cantatrius Concepció Callao i Pilar Rufí.

Com queda dit, s'han celebrat també diverses vetllades musicals, entre elles la de presentació del «Quartet Filharmònic».

Tothom sap que la biblioteca és l'objecte principal de les nostres atencions. Ella constitueix el nostre orgull. Prescindint dels fullets, aquest any ha augmentat en 2.000 volums. Aquest augment, que com veieu és de veritable importància, no ha estat degut, però, a les compres, sinó als donatius. En efecte : hem comprat 22 llibres menys que l'any passat, però hem rebut, gratuïtament, 764 llibres més. Els donants principals han estat els senyors Gustau Gili i Adolf Oller. Els donatius de l'un i de l'altre són tan considerables, que la Junta ha cregut de justícia gravar llurs noms en la làpida de marbre del vestíbul en mostra de perennal gratitud. També cal remerciar per la seva generositat als nostres consocis Josep M.ª López Picó i Miquel Poal Aregall, a les cases Salvat i Seguí de Barcelona, a la Companyia Ibero-Americana de Publicacions de Madrid, i a diversos departaments oficials d'alguns Estats estrangers.

Per a llegir a domicili s'han demanat 600 llibres ; per a llegir a l'Ateneu, 34.000.

El nombre de subscripcions a revistes i diaris segueix essent d'uns 370.

Les obres de renovació i millorament han estat més

importants que en anys anteriors. Ultra haver habilitat al segon pis una dependència més per a l'ampliació de la biblioteca, s'ha restaurat la sala de billars, s'ha substituït l'entarimat d'aquesta sala d'actes, i s'ha canviat la vela del jardí.

El nombre de socis ha minvat lleugerament. De 1.063 socis residents hem passat a 1.049, si bé en transeünts hem pujat de 22 a 29. Malgrat aquesta merma de quotes i la manca absoluta de subvencions oficials i particulars, avui podem dir que la nostra situació econòmica ha millorat notablement. L'any 1927 teníem un ròssec de pessetes 20.233'16; el 1928 de pessetes 7.676'29; enguany no solament no tenim cap ròssec, sinó que hem clos l'exercici amb un superàvit de pessetes 13.648'90. En un any, doncs, la nostra situació econòmica ha millorat de pessetes 21.325'19.

Seguint el nou costum que suposem és vist amb satisfacció per tots els socis, aquest any hem fet també una amortització extraordinària de deu bons de reforma de la 1.ª sèrie, i confio que en els anys a venir aquesta amortització podrà ésser de més importància.

L'inventari-balanç de l'Ateneu en 30 de juny de l'any 1929, és el següent:

A C T I U	<u>Pessetes</u>
Edifici	1.776.678'44
Mobiliari	200.626'15
Biblioteca	404.000'00
Banc d'Espanya	225'24
Banca Marsans	7.801'60
Garriga Nogués	15.409'10
Banc de Catalunya	6.564'62
Caixa	4.108'40
Quotes en cartera	6.471'00
	<hr/>
	2.421.884'55

P A S S I U

Pessetes

Capital que representa	1.759.443'85
Obligacions hipotecàries	366.000'00
Bons de reforma 1. ^a sèrie	164.200'00
Bons de reforma 2. ^a sèrie	80.000'00
Contracte de barberia	4.500'00
Fons benèfic	226'30
Interessos i amortitzacions	19.927'50
Creditors diversos	13.938'00
Liquidació d'aquest exercici	13.648'90
	<hr/>
	2.421.884'55

Resta ara, abans d'acabar, una trista obligació: la de ressenyar els socis morts durant l'exercici. Aquests han estat:

Salvador Andreu, Narcís Coromines, Manuel Font Torné, Leopold Jaumandreu, Joan Ponsà Soca, Josep Salvany Blanch, Joan Bta. Sanllehy, Rosend Serra Pagès, Josep Ulled Altemir i Tomàs Vendrell Clau-sells.

Tots ells foren bons companys, i molts personalitats altament representatives pel seu talent, mèrits professionals i virtuts cíviques. Per a tots tinguem un bon record, car tots treballaren, directament o indirectament, per a fer de l'Ateneu ço que l'Ateneu és avui: el cap i casal de la cultura catalana.

MANUEL ALFONSO

EXERCICI 1929 a 1930 (*)

El curs de 1929 a 1930 ha estat d'una activitat intensa, que ha superat la dels anys anteriors.

Apart la sessió inaugural de curs, en la que en Pere Coromines llegí el seu ponderat treball «Revisió de valors del segle XIX», s'han celebrat més de seixanta actes públics. Les conferències s'han acostat a cinquanta. Les audicions musicals han estat vuit.

Entre les personalitats forasteres que han ocupat aquesta tribuna, són d'esmentar els professors Ziellinsky, que dissertà sobre la prosa rítmica llatina; Brachfeld, que en dues conferències ens parlà d'Alfred Adler i la psicologia postfreudiana; Mazon, que tractà de «L'Archilleide»; Fogolari, de l'art italià contemporani; Malye, de les humanitats en el món modern; Vaughan, de la novella anglesa; Kybal, de la personalitat del President Masaryk; Ulloa, de la seva tesi sobre la catalanitat de Colom; Sáinz Rodríguez, de l'evolució política de l'Espanya contemporània; Jiménez de Asúa, de la joventut escolar; Claparède, del sentiment d'inferioritat de l'infant; Lluís Bello, de l'escola del poble, etc.

Entre els conferenciants de casa poden esmentar-se els senyors Lluís Duran i Ventosa, Agustí Duran i Sanpere, Pere Bosch Gimpera, Josep M.ª Trias de Bes, Jeroni Martorell, Josep Serra Ràfols, Josep Xirau, Antoni Danés, Carles Rahola, Josep M.ª Tallada i Ricard Carreras Valls.

A algunes d'aquestes conferències hi va concórrer un públic tan nombrós, que la sala d'actes i adjacents no bastaven a contenir-lo.

Les senyores han ocupat també la tribuna de l'Ateneu, donant sengles conferències Mlle. Simone Le-

(*) Memòria llegida en la sessió inaugural del curs acadèmic, celebrada el 28 d'octubre de 1929.

vaillant, senyores Carme Díaz i Rafaela Ferro, i senyoreta Maria Capmany, sobre temes científics, sociològics, polítics i literaris.

Algunes conferències han estat organitzades per altres entitats, a les quals l'Ateneu ha donat, com de costum, cordial acolliment, entre elles «Amics de l'Art Vell», «Club Femení d'Esports», «Associació d'Alumnes de la Facultat de Dret», etc.

Les vetllades d'art foren: una audició d'obres del pianista Alfred Wyld, amb la col·laboració de la cantatriu Concepció Badia; un recital pel pianista Rock Ferris; un recital de cant per Cecília Gubert; un recital de guitarra pels guitarristes canaris Vicenç Dorreste i Joan Rodríguez; un recital de piano per Helena Larrien; una audició d'obres del pianista Antoni Marquès, amb la col·laboració de la cantatriu Concepció Callao; un recital de cant per la senyora Henry Cornfield-Zerkowitz, i una sessió de ballets catalans per la «Cobla Barcelona», amb assistència de la famosa dansarina Anna Pavlova.

La biblioteca de l'Ateneu ha estat, com sempre, l'objecte dels nostres majors afanys i esforços. Han ingressat per compra 669 volums i 136 fullets, i com a donatiu 674 volums i 202 fullets. Total augmentat, 1.783 obres. Llibres servits als socis durant el curs, 45.864.

Entre els senyors que ens han fet presents d'obres de les quals són autors o traductors, hem d'esmentar Jaume Pahissa, Josep M.ª Roca, Ferran Valls Taberner, Joan Estelrich, Miquel Toledano, Joan Mínguez, Francesc Baldelló, Galo Sánchez, Marian Faura i Alfons Maseras.

Hem d'agrair el donatiu de colleccions més o menys importants de llibres als senyors Marian Dosset, Francesc Carbonell, August Matons, Gabriel Olives, etcètera, i molt especialment al senyor Rafael Patxot i Jubert, que no ha fet els donatius directament, pe-

rò que no ha oblidat d'afavorir l'Ateneu amb les obres de la institució del seu nom i d'altres creades a iniciativa seva.

Entre els editors que ens han obsequiat amb algunes de les obres que publiquen, són d'esmentar les cases Salvat i Seguí.

Hem continuat rebent també, en qualitat de donatiu, els llibres publicats pel Servei General d'Estadística d'Espanya referents al cens de població, cens corporatiu electoral, moviment de la població, vaixells i passatgers per mar, accidents del treball, etc.

Entre altres consolats, el d'Alemanya ha seguit enviant notables obres de literatura, art, estadística, filosofia, història, etc., i la Delegació Comercial dels Estats Units importants anuaris estadístics oficials del seu país, que ens tramet així que van apareixent.

S'ha continuat l'ampliació de la biblioteca en quant ha estat possible, utilitzant una dependència de l'entresol per a descongestionar la del segon pis, habilitada en l'exercici anterior. Aquestes obres i les reparacions que han hagut de fer-se en alguns indrets, han motivat els consegüents petits dispendis.

En tant, el nombre de socis no ha augmentat. En 30 de juny de 1929 érem 1.049 residents i 22 transients, i en 30 de juny de 1930 no passàvem de 1.037 i 31, respectivament. Però, amb tot i haver minvat el nombre de socis i existir moltes quotes pendents de cobrament, i mancats com estem de subvencions, la situació econòmica ha continuat millorant. Malgrat els considerables dispendis ocasionats pels arbitris transitoris d'Exposició sobre contribució industrial i territorial i sobre fluid elèctric, els ingressos ordinaris per tots conceptes han bastat per a totes les obligacions consignades en el pressupost, havent-se obtingut un superàvit de pessetes 11.419'79.

Així pot apreciar-se en l'inventari-balanç de 30 de juny de 1930, que és com segueix :

	A C T I U	<u>Pessetes</u>
Edifici		1.776.678'44
Mobiliari		200.626'15
Biblioteca		404.000'00
Banca Marsans		13.088'25
Garriga Nogués.		11.747'40
Banc de Catalunya		13.513'68
Caixa		5.947'72
Quotes en cartera		10.608'50
		<hr/> 2.436.210'14

	P A S S I U	<u>Pessetes</u>
Capital que representa		1.786.792'75
Obligacions hipotecàries		355.500'00
Bons de reforma de 1. ^a sèrie		162.200'00
Bons de reforma de 2. ^a sèrie		80'000'00
Contracte de barberia		3.300'00
Interessos i amortitzacions.		20.643'15
Creditors diversos		16.354'45
Liquidació d'aquest exercici		11.419'79
		<hr/> 2.436.210'14

Finalment, hem de lamentar la mort de socis tan prestigiosos i estimats com Joaquim Lluhí i Risech, que fou president d'aquesta casa en 1907, i Josep Maria Roca i Heras, que ho fou en 1908, 1909, 1914, 1915 i 1916, benemèrits patricis que tant es distingiren en l'exercici de llur professió i tant treballaren per Catalunya; i la dels no menys estimables Eduard Agustí Saladrigas, Nicolau Amador, Joaquim Campamà Mariages, Ramon Camprubí Mallol, Bartomeu Canals Pujades, Víctor Casellas Montcanut, Eduard Degollada Pouplana, Josep Fluvià Pedrosa, Albert Lleó

Morera, Frederic Miracle Vila, Joan Pellicer Cardo-
na, Francesc de P. Pons, Agustí Prió Llaveria, Ma-
nuel Raventós Domènec i Guillem A. Tell Lafont.

El nostre bon record per a tots ells.

JOAN ROGENT

EXERCICI 1930 a 1931 (*)

Malgrat el trasbals a què sempre dóna lloc un canvi radical de règim com el que s'ha operat a l'Estat espanyol, l'Ateneu Barcelonès ha mantingut intensament la seva actuació cultural. Les naturals derivacions d'aquell canvi han distret alguns elements, però han donat major cohesió als que, per damunt dels tron-tolls polítics, restem units espiritualment en l'amor a la cultura catalana que és base principal de l'Ateneu, i en la confiança que bentost sigui un fet l'autonomia de la nostra terra.

Els actes públics que s'han celebrat (conferències, lectures, vetllades d'art, etc.) s'acosten a cinquanta. Ultra la vetllada inaugural de curs, en la qual el President senyor Ferran de Sagarra dissertà, amb la competència que per tots li és reconeguda, sobre «Les Lliçons de la Història», han ocupat la nostra tribuna exímies personalitats, catalanes i forasteres. Esmentarem entre elles Marcellí Domingo, avui ministre d'Instrució Pública, que el dia 2 d'agost hi pronuncià el seu famós discurs sobre aspectes jurídics i socials de la nostra època: discurs que tingué un derivatiu en el pacte de San Sebastián i que fou un dels alçaprens que enderrocaren l'anterior règim; Antoni Rovira i Virgili, que ens parlà de l'establiment constitucional

(*) Memòria llegida en la sessió inaugural del curs acadèmic, celebrada el dia 1 de desembre de 1931.

de l'autonomia de Catalunya ; Pere Bosch Gimpera, del salvament dels monuments antics a Algèria i Rodès ; el doctor Brachfeld, de les relacions històriques de Catalunya amb Hongria ; la senyora de Martínez Sierra, de la dona i de la República ; la senyoreta Concepció Casanova, de la Universitat d'Oxford ; i Felip de Solà Cañizares, Jesús Ulled, Gian Carlo Castagne, Enric de Gábana, George Weise, André Germain, Salvador Bogatell, Enric Ferrer Casagemas, Ricard Carreras Valls, Lluís Muntanyola, Raoul Follereau, Maria Farnés de Capmany, Maria Baldó de Torres, Víctor i Ramon Masriera i doctor Savielly Tartakower, que escatiren de matèries sociològiques, històriques, artístiques, etc., i de qüestions tècniques.

El Club Femení i d'Esports donà també en el nostre Ateneu un brillant cicle de conferències a càrrec de les senyores Llaberia de Sais, Leonor Serrano, Aurora Bertrana, Rosa Sensat, i de les senyoretetes Maria Teresa Gibert, Maria Carratalà i Maria Luz Morales.

Altre cicle no menys brillant donà l'Institut Català de Sociologia, prenent-hi part els senyors Jaume Algarra, Josep M.ª Tallada, Antoni Rato, Manuel Serra Moret, doctor Carreras Samper, Santiago Valentí Camp, Emili Mira, Lluís Sayé, Leonor Serrano, Joan Vanrell, F. Carreras Verdaguer, August Pi i Sunyer i Josep Sanchis Banús.

Fou també notable una vetllada a honor de l'antiga institució «Lo Rat Penat», de València, amb parlaments i poesies d'autors valencians i catalans.

Les vetllades d'art consistiren en recitals de piano a càrrec de les senyoretetes Maria Coquard, Elissa Lahoz i Dolors Ventosa, i un concert de presentació dels compositors que formen la jove escola de música espanyola, amb parlaments de Gustau Pittaluga i Josep Maria de Sagarra.

En el foment de la biblioteca hem continuat i fins superat els esforços de sempre. No s'han adquirit tan-

tes obres com en exercicis anteriors, però les adquisicions han estat molt seleccionades. S'han comprat 589 obres, que consten de 481 volums i 40 fullets, i s'han rebut, en qualitat de donatiu, 674 obres, repartides en 334 volums i 154 fullets. En total, 815 volums i 194 fullets. Dintre les possibilitats econòmiques, s'ha procurat adquirir tot el més notable que ha anat apareixent en lletres, història i coneixements generals, sense oblidar les moltes i importants monografies, fruit de les modernes investigacions. Entre les noves edicions d'art que hem volgut que figurin a la biblioteca, esmentem les valuoses col·leccions «Pantheon» i «Historia del Arte (Labor)» en curs de publicació. Han seguit ingressant les edicions dels clàssics grecs i llatins de la «Société des Belles Lettres» de París, Fundació Bernat Metge, de Barcelona, i altres semblants; la «Historia del Mundo» i la «Historia del Arte», de Pijoan, l'«Analecta Tarraconènsia», la Bibliografia Espanyola d'Itàlia d'Eduard Toda, i altres publicacions remarcables que poden haver vist consignades en les llistes mensuals que l'Ateneu té el bon costum d'exposar a la vista de tots. Els serveis de llibres han estat 35.800.

Però s'ha fet més que comprar llibres. Feia temps que existia el propòsit de treure una còpia del «Procés d'en Serrallonga», extens document històric existent entre els manuscrits de la Biblioteca Balaguer, de Vilanova i Geltrú. Les dificultats que durant la Dictadura havien trobat les Juntes de l'Ateneu han pogut ésser superades, i el Patronat de la Biblioteca-Museu Balaguer ens ha donat totes les facilitats per a obtenir un trasllat d'aquell document en fotocòpies i còpies a màquina que, amb els consegüents dispendis, s'acaben d'ultimar. Demés, s'ha invertit una quantitat important en l'edició que l'Ateneu s'havia compromès a fer de les «Conferències Filosòfiques» del curs de 1928 a 1929, aplegades en un volum del qual

s'han tirat 800 exemplars, que s'han repartit entre diversos centres de cultura oficials i particulars.

Plau-me ara palesar l'agraïment de l'Ateneu al Consolat alemany i als estimats consocis Gustau Gili i Rafael Patxot i Jubert, pels donatius de llibres importantíssims que han continuat fent. En Rafael Patxot ha ofert, demés, en nom de la Fundació Concepció Rabell, 3.000 pessetes per a contribuir a les despeses ocasionades per les còpies del «Procés d'en Serrallonga». La Junta ha cregut que la millor manera de demostrar-li gratitud era inscriure el seu nom en la làpida dels benefactors de l'Ateneu que hi ha al vestíbul, i així ho ha fet.

Hem d'agrair també els donatius del senyor Duc de Berwick i d'Alba, qui ens lliurà cinc volums d'art, entre ells dos importantíssims catàlegs de les seves col·leccions; i quedem així mateix obligats als senyors August Matons, Francesc Carbonell, Gabriel Olives, i altres, pels diversos llibres que han vingut ofrenant a la nostra biblioteca.

Entres les millores materials que s'han fet, amb els consegüents dispendis, cal esmentar les que es cregueren necessàries en una de les sales més concorregudes de l'entresol, i algunes reformes dels serveis de calefacció i banys. No s'han fet més millores per manca d'ingressos, car el nombre de socis no ha augmentat. Érem 1.037 residents i 31 transeünts en 30 de juny de 1930, i ens trobem amb 985 residents i 39 transeünts en 30 de juny de 1931. Cal que els que estimen l'Ateneu es preocupin de posar aturador a aquesta minva persistent, que enguany s'explica pel trasbals social i polític de què he parlat al començament, i també per la general depressió econòmica. La Junta, malgrat tot, s'ha esforçat a atendre degudament els serveis, particularment els culturals, considerant justificada tota petició en aquest sentit. Per a millor aconseguir-ho, va instar de l'Ajuntament que

li restablís la subvenció anual de 10.000 pessetes suprimida en temps de la Dictadura. La subvenció ha estat restablerta, però reduint-la a 8.000 pessetes. A l'extingida Diputació Provincial se li demanà també un subsidi anual, demanda que fou ben acollida i a la qual la Generalitat ha correspost després, oferint concedir 5.000 pessetes.

Heus ací ara l'inventari-balanç de l'exercici que ens ocupa :

	A C T I U	<u>Pessetes</u>
Edifici		1.776.678'44
Mobiliari		200.626'15
Biblioteca		404.000'00
Banca Marsans		12.478'80
Garriga Nogués		8.535'00
Banc de Catalunya		9.855'71
Caixa		7.011'95
Quotes en cartera		7.513'50
Liquidació de l'exercici		8.791'02
		<hr/>
		2.435.490'57
	P A S S I U	<u>Pessetes</u>
Capital que representa		1.819.112'54
Obligacions hipotecàries		345.000'00
Bons de reforma 1. ^a sèrie		153.000'00
Bons de reforma 2. ^a sèrie		80.000'00
Contracte de la barberia		2.100'00
Interessos i amortitzacions		20.768'15
Comptes creditors		10.602'78
Impostos i contribucions		4.907'10
		<hr/>
		2.435.490'57

Com se veu, no podem enguany saldar amb superàvit, i el desnivell de pessetes 8.791'02 que resulta de l'inventari-balanç aprovat en deguda forma segons el dictamen dels senyors revisors de comptes, ha d'atribuir-se :

1.er A la diferència de 8.000 pessetes que existeix entre l'amortització extraordinària de *deu* bons de reforma de la 1.ª sèrie que s'havia ocnsignat en el pressupost, i la de *cinquanta* bons, que és la que efectuàrem realment, amb el desig d'aminorar les càrregues de l'Ateneu i amb la creença que els socis ho veurien amb satisfacció.

2.^{on} Als augments soferts en el pagament de les subscripcions de revistes i diaris estrangers degut a l'elevació de canvis de les divises, i a l'augment de preu del combustible per a la calefacció, que obeí a les mateixes causes.

3.er A la inversió de 2.580 pessetes en la impressió dels 800 exemplars de les «Conferències Filosòfiques», a la de 1.016 pessetes per les fotocòpies i còpies a màquina del «Procés d'En Serrallonga», i a la de 600 pessetes per modificació de la nòmina del personal : quantitats que en total sumen 4.196 pessetes i que, sense venir pressupostades, la Junta es cregué en el cas d'esmerçar-les, tota vegada que tenien compensació amb les 3.952 pessetes que es cobraren com part corresponent al primer semestre d'enguany de la subvenció concedida per l'Ajuntament, la qual no figurava tampoc en el pressupost.

S'ha d'advertir també, que si figura en l'actiu de l'inventari-balanç la quantitat de pessetes 9.855'75 que l'Ateneu té en compte corrent al Banc de Catalunya, avui en suspensió de pagaments, és perquè s'espera poder-la fer efectiva en solucionar-se satisfactòriament l'anòmala situació d'aquell Banc.

No quedaria completa la meva missió si, després de dar-vos compte de les tasques del passat exercici,

no dediqués un pietós record als socis que han mort. Heus ací els seus noms :

Joaquim Alabert, Antoni Andreu Cabanellas, Francesc Alsina Vila, Manuel Borràs de Palau, Alfons Boxà Coll, Antoni Comas Carrera, Joan Gubern Fàbregues, Ramon Llorens, Manuel Marquès Puig, Lambert Mata Sala, Josep Pagès Roca, Josep M.ª Pol Rovira, Santiago Rusiñol Prats, Pere Santaló Castellví, Joan Soldevila i Francesc Torres Reverter.

Uns estigueren lligats amb nosaltres amb particular amistat, altres com Rusiñol meresqueren l'admiració de tothom, i ara tots ells són ben enyorats dintre aquest Ateneu que tan belles tradicions culturals atresora i que ha estat i és, per a ells i per a nosaltres, una segona llar.

JOAN ROGENT

MINISTERIO
DE CULTURA

NAGSA - CASANOVA, 212-214 - BARCELONA

MINISTERIO
DE CULTURA